

чувствие и одобрение отъ страна на шведскитѣ държавни чинове и народа.

Цѣльта на 1-ия походъ на Густавъ-Адолфа въ 1621 г. била завоюванието на Лифляндия, за обладанието на която Швеция имала прѣтенция отъ времето на сина на Густавъ-Ваза, шведския кралъ Ерихъ, и по този случай често водила война съ Полша. 24.000 шведски войски, по голѣмата частъ пѣхота, били прѣкарани по море съ флота въ устиата на Двина, извадени на брѣга, атакували и взели Дюнамюндскитѣ шанцове и обсадили Рига. Обсадата ѝ не била лесна: крѣпостта се намирала въ добро състояние и се отбранявала отъ силенъ и храбъръ гарнизонъ и отъ жителитѣ. Но, за щастие на Густавъ-Адолфа, Сигизмундъ не можалъ брѣме да испрати войска на помощъ на Рига, тъй като тъкмо въ това време 300.000 турци нахлули въ Полша. А Густавъ-Адолфъ почналъ и водилъ обсадата най енергично, като заобиколил крѣпостта съ контръ-валационна линия, задъ която шведската армия се расположила въ 4 неравни части. Три пѣти напразно той прѣдлагалъ на крѣпостта да се прѣдаде и слѣдъ туй почналъ бомбардированieto ѝ. Приблизившиятъ се до Рига 10.000 полски войски, подъ началството на княза Христофора Радзивила, били отблъснати, двѣ прѣдни укрѣпления взети съ пристѣпъ, но два други пристѣпа били отбити. Тогава били заложени мини, всичко било приготвено за общъ пристѣпъ, на крѣпостта билъ опредѣленъ 6 часовъ срокъ за прѣдаване — и тя се прѣдала на 16 септемврий по износна капитулация, слѣдъ 4-седмична обсада и отбрана. Густавъ-Адолфъ се отнесълъ съ голѣмо великодушие къмъ жителитѣ на Рига и приелъ клѣтвата имъ за вѣрность, но изгонилъ иезуититѣ.

Отъ Рига той испратилъ въ Митава 2.000 души войски, и ги вкаралъ въ нея не като неприятель, но по необходимостъ, тъй като курляндския херцогъ отдавна вече билъ благорасположенъ и даже прѣданъ нему. Отъ тукъ Густавъ-Адолфъ искалъ да отиде въ Полша и съ силата на оржжието да принуди Сигизмунда на миръ, но прѣди това отново влѣзълъ съ него въ мирни прѣговори. Сигизмундъ се отклонилъ отъ да сключи миръ, но, по причина на войната съ турцитѣ и татаритѣ, съгласилъ се да продължи примирието до края на 1622 г., като оставилъ въ властта на Густавъ-Адолфа заетата отъ него частъ на Лифляндия. Слѣдъ това Густавъ-Адолфъ испразнилъ Курляндия и се върналъ въ Стокхолмъ.

Наскоро умрѣлъ братъ му Карлъ Филиппъ, смъртта на когото била толкова по скръбна за Густавъ-Адолфа, защото той нѣмалъ наследници слѣдъ себѣ си и това още по вече възбудило надѣждитѣ на Сигизмунда за завладяванието на шведския прѣстолъ. Поддържанъ отъ близкия си сродникъ, императора Фердинанда II, Сигизмундъ непрѣменно искалъ да завладѣе шведския прѣстолъ и за туй да прѣнесе войната въ Швеция, но, като нѣмалъ за това флота, отишълъ въ богатия и търговски Данцигъ, който можалъ да му достави такава. Густавъ-Адолфъ, като се научилъ за това, веднага заминалъ (въ края на юний 1622 г.) по море съ флота къмъ Данцигъ и поискалъ отъ този градъ рѣшителенъ отговоръ, ще бжде ли той за или противъ него, Густавъ-Адолфа — и получилъ обѣщание, че той до края на примирието ще пази строгъ неутралитетъ, на което се съгласилъ и Сигизмундъ. Но Густавъ-Адолфъ поискалъ, щото Данцигъ да остане неутраленъ и въ случай на миръ, и въ случай на война. На това се съгласилъ и града

